

ZVUK • ZVUK

SOBNOSTI KRAJE

Comenius et homo peregrinator aneb Komenský a člověk cestovatel

Motto: "Celý můj život byl putováním a neměl jsem vlasti. Ustavičně jsem měnil místo pobytu, nikdy a nikde jsem neměl stálého domova."

J. A. Komenský: Jednoho jest potřeba, Amsterdam 1668

Rodná Morava, Herborn, Heidelberg, Amsterdam, Lešno, Londýn, Elbink, Sárospatak, Stockholm... I jen takový velmi kusý výčet míst dočasných domovů Jana Amose Komenského (1592 - 1670) nás velmi snadno přesvědčí o oprávněnosti hořkého povzdychu sedmdesátidíle tohoto starce. Komenský skutečně procestoval ve věku emigrantského osudu skoro celou Evropu a zdálo by se, že nemohl mít cestování nijak zvlášť v lásce, navrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa...

moř a v sousedním Nizozemí celkem třikrát přibyl do "zřítelnice světa", do přístavu Amsterdamu. Vrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa, vrátil se zpět do Německa...

Samozejm v XVII. století existovala řada jiných způsobů, jak se přepravovat z místa na místo. Jan Amos o nich vypravuje ve svých nejproslulejších učebnicích - v Bráně jazyků (Janua linguarum reserata, Lešno 1631) a ve Světě v obrazech (Orbis sensualium pictus, Norimberk 1658). Zde jsou pasáže o cestování a dopravě navíc doplněny příslušnými obrázky, aby nebylo pochyb kupříkladu o správné výstroji pocestného - musí mít ranec, kapsář nebo opasek na uložení drobnějších věcí, plášť, hůl, nejlépe kolegu a samozřejmě peníze na útratu nebo směnný list - období dnešního cestovního šeku. Musí správně a pečlivě volit cestu - nabízejí se stezky, silnice, chodníky, ale pozor na necesty a rozcestí, jež spolu s polními cestami a křižovatkami zavádějí do roklí! Je třeba mít se na pozoru i před loupežníky a leckdy i před hospodářem v hospodě, kde se nocuje, radí Jan Amos. Následuje

kapitola o jezdcích - čeho je třeba k cestování koňmo, o různých vozech, povozech a saních, o femesle vozatajském, o překonávání řek lávkami, mosty, čluny a nelze-li jinak, plaváním, o lodích s vesly a s plachtami a nechýbí ani kapitola o lodním ztroskotání.

Encyklopedické shrnutí způsobů dopravy a dopravování se však ještě nic neříká o vlastních názorech Komenského na cestovatelství. Není však nic jednoduššího, postačí jít ad fontes čili k pramenům a zalistovat v knihách a rukopisech, do kterých

Jan Amos uložil své představy o výchově jedince ku prospěchu společnosti. Při získávání vzdělanosti a moudrosti cestování nesmí chybět, zdůrazňuje Komenský především v Didactice (Didactica, tento původně český napsaný spis byl knižně vydán až v r. 1849 v Praze), ve Škole vševedné (Schola pansophica, Sárospatak 1651) i ve Všenápravě (Panorthosia, šestá část spisu De rerum humanarum emendatione consultatio catholica - Obecná porada o nápravě věcí lidských - tento, jak sám název napovídá, veledůležitý spis

Komenský promýšlel, doplňoval a přepracovával velmi dlouho, zůstal však z větší části v rukopise a byl nalezen až v r. 1934). Tam ve svých návrzích státního uspořádání dělí do cestování, jež považuje přímo za povinné a pro jehož provozování navrhuje zřídit zvláštní úřad ("... aby se všichni neváleli doma, když je svět už otevřen..."), podle svého zvyku na troji: 1. cestování mladých lidí především pro "potěchu mysli" a pro vzdělání, tj. poznávání cizích zemí, národů a kultur, 2. cestování mužů pro nabytí zralosti a všestranné zkušenosti, 3. cestování pro podporu svornosti mezi národy. Navrhuje dále organizaci takových misí včetně zřízení bezplatných pohostinských domů v jednotlivých zemích k zajištění bezpečné orientace při pohybu v neznámém kraji.

Jde mu nade vše pochybnost nejen o poznávání jednotlivce, nejen o zkušenost a přátelství individuální, o soukromé porozumění, běží tu hlavně o vstřícnost doslova mezinárodní, o důvěru mezi jednotlivými zeměmi (vzniklou poznáním "všech věcho"). I v jiných, drobnějších pracích Jan Amos při úvahách o možnostech nabytí vzdělanosti a moudrosti nikdy neopomene zdůraznit v pravém slova smyslu jedinečnou šanci, již dávají peregrinace (lat. peregrinari - cestovat). Ostatně přímo ve své koncepci školního vzdělávání trvajících 24 let rozdělených do čtyř cyklů sařazuje do osnov vedle knižního seřazení (tj. šestiletí) Akademií, čili vzdělání uni-

verzitní, a též "... dvě tři léta ku peregrinacím". Ústřední zásadou didaktickou zcela a bezzbytku vtělenou právě do žáka poznávajícího života na cestách je pro Komenského vždy poznávání přímo, co nejméně zprostředkované - raději originál než sebelepší kopie, raději jazyk hovoru odposlechnutého ze života než vyprahllost učeneckého dialogu, raději obrázek než tiskuté slovo. Právě otud vychází Komenského koncepce výuky cizím jazykům pomocí "materiálu" jazyka živého, který je ze života a o životě (Brána jazyků), učebnici posleze zdonaluje začleněním obrázků do textu (Svět v obrazech) a nakonec vsvět přenáší na jeviště, kde žáci hrající divadlo modelují a poznávají skutečnost najednou, v jedné osobě, a to ještě ve své osobě, kde jazyk není nahrazen ani tiskutými slovy, ani obrázky, ale právě jen jazykem (Škola na jevišti). Cizí jazyk tu hraje jazyk mateřský právě jako situace situace. To je ale jiná kapitola - o Komenském a o divadle. Mohli bychom tudíž uzavřít náš příspěvek povzdychem: Už Jan Amos... Ach ano, leckdy jeho plány zůstávají určeny pro nejasnou další budoucnost. Je tady rok 1992, číží sta let uplynulých od narození Jana Amose, a s ním množství velkolepých oslav a velkých slov na adresu učitele národů a jeho díla. Jistě však budeme hodnotit naše školství i v duchu střizlivé kritičnosti - co myslíte, zaplníme v knize účtů rubriku MÁ DÁTÍ nebo DAL?

STANISLAV ZAJÍČEK

UMĚNÍ

Výstavní síň v Otrokovicích

/KŠ/ V dnešní době, kdy je rušena řada kulturních institucí, si vás naopak dovolujeme pozvat do výstavní síně Základní umělecké školy v Otrokovicích. Obřahově je zaměřena především na výtvarné umělce našeho regionu. Budete mít možnost shlédnout ale i koupit díla jak osvědčených autorů ze Zlína a okolí (keramici J. Váp, S. Severinová, J. Groš, malíř Z. Červinka, grafická N. Čančíková), tak umělci mladší generace (F. Petrák). V depozitáři galerie i na samotné výstavě najdete drobnější práce i renomovaných tvůrců (J. Švenglbir, O. Janeček, V. Komárek, P. Suhodolák, L. Jiřincová, Z. Skleňnář). Součástí prodejce jsou i starší hudební nástroje a nábytek z první poloviny tohoto století. Přiz-

Foto: Jiří ROHEL

nivce výtvarného umění budou jistě zajímat také starší grafické listy Jaroslava Hovadíka.

Výstavní síň bude otevřena od úterý 3. listopadu.

ARCHA: TARGUS ALIAS ČERVINKA

Prozrak je dobrý, když je dlouhý a řeč, je-li krátká. Budu se tohoto rčení držet zvlášť v případě Mistra Targuse alias Zdeňka Červinky (pseudonym tady už dávno zastupuje občanské jméno), malíře z Uherského Hradiště, jehož obrazy s rozmanitými motivy si můžete ve zlínském galerii Archa v těchto dnech prohlédnout a jak s oblibou říká Mistr, bohužel i koupit. Podle velkého světa, v němž žijí velcí lidé a velké věci, existuje malý svět s malými lidmi a malými věcmi. Ve velkém světě byla vynalezena samoobsluha, travoplní systém, poštovní směrovačí čísla, zákon stálých poměrů slučovacích a někde mezitím i šestsettočka. Tamtéž se zrodily brázda nižšího tlaku, Parta Brusiče Karhana, členské příspěvky a kartotéky, Svaz českých výtvarných umělců a regulační stupeň číslo pět. Velký svět stvořil vědecká sympozia, kolokvia a kongresy, příruční slovník naučný, televizní seriál Nejmladší z rodu Hamrů, umělecká tělesa z kantátami a sborovými zpěvy a konečně Úřad důchodového zabezpečení se sídlem v Praze. Malý svět naproti tomu vymyslel bicykl zvaný furtšlap, žvýkačky a bublifuk, klotové rukávy, křivky a dvoukolák. Právě v malém světě byly udělány takřka z ničeho pumpky a zmizik, boty zvané meltonky, člověče, kňazdy, Kačer Donald a zcela nečekaně i perpetuum mobile. V

malém světě a pro malý svět byly natočeny filmy Frigo na mašině, Lelíček ve službách Sherlocka Holmese, Fantomas a U pokladny stál. Tamtéž byli, jak známo, napsáni Muži v ofsajdu, Třikrát Perry Mason, romány Franty Sauera a konečně nezbytná příručka každého rádného muže Jak snadno a rychle se domoci úspěchu. Kdo zná Mistra Targuse blíže, jistě se dovítí, do kterého z obou světů patří a jaké je přibližně jeho umělecké a životní krédo. Podotýkám, že podle tohoto kréda umělec nejenom maluje, desítky let den co den žije. Přesto se možná někteří z milovníků Targusovy múzy pozastaví nad tím, že jeho obrazy bývají a i dnes někdy bývají až příliš nevázně, výstřední a ztřeštěné, bláznivě humorné, nekulturně burleskní. Ať je to, jak je to, řečnou si dotčené, malíř tu přece není od toho, aby bavil publikum. Opak je v tomto případě pravdou. Mám totiž za to, že bavit publikum - to jest nenudit ho, ale naopak těšit a rozesmávat - v tom že je nejenom hodné dovednosti, znalosti a profesionality, ale i noty kus umění. Mám dokonce ztý, že bavit publikum - to jest inteligentně bavit - je vyhrazeno jenom umělcům vyzrálým a vznešeným, velmi talentovaným a nadmíru pilným, a proto i zákonitě nemnohým. Mné osobně je sympatické nejen to, že Mistr Targus alias Zdeňk Červinka svými obrazy divák

rád rozesmával a pobavil. Mné je sympatické především a hlavně fakt, že svými obrazy divákům pokáže něco napověděl či řekl - a že přichází se svými obrazy z onoho malého, pohříchu sice většinou starého, v mnoha ohledech však neprávem zapomenutého světa, ze světa starých inzerátů, starých dobrých gramofonů a starých dobrých košupných vest.

PAVEL KOŇAŘÍK

GENIUS LOCI

Macecha moravská

HZAMS!!

HZAMS!! HZAMS

Dne 17. listopadu 1992 se v 16.30 hod konává budově DK ve Slovákém (dříve Uherském) Brodě první valná hromada HZAMSu - Hnutí za Moravské Slovensko. Pozdravné telegrafy budou zaslány kolegům z HZDS v Uherském Slovensku a Maceše Moravské. Jako pozorovatelé se zúčastní i přípravný výbor Stalice Slováké.

(Pozn. Stalice - odolná suchomilná rostlina používající se do věnců a kytic.)

SEV-KOV

ZPRÁVY

Průběžně sledujeme osudy Macechy moravské i jejich přidružených držav. Jak jsme v minulém čísle již informovali Macecha je alternativní sdružení k Matici slovanské a Tattli české, to proto abychom my Moravané nebyli opět odstrkováni. Přidruženými državami jsou Valašská republika, Emirat Hornácko, svobodné město Kržle, hansovní město Košice, rakouské předměstí Stetendorf a další. Z života Macechy a jejich držav budeme přinášet původní a pravdivé informace. Nejprve jsme nahlédli do kroniky svobodného města Kržle:

1985 - proběhly volby. Voliči se válieli na městských plázcích a ve městě zůstal pouze kandidát na předsedu a jeho pes Peggy. Volili oba. J. S. získal 99,7 procenta hlasů a je předsedou.

1986 - Zimní olympijské hry budou uskutečnány tentokrát v létě. Hlavní disciplína - Běh bezcílný o cenu ÚV KSC.

1987 - Zaběhly se naše dvě městské ovce slyšící na jméno Anežka Hodinová - Spurná. Informace o ovcích přijímá protiváha odměně ovčák Láry Kolár.

1988 - naše město navštívil již několikrát A. Bajaja, princ zlínský. Vytrvale se uchází o uvolněné místo véroževsta kržlanského.

1989 - naše starobylé město navštívili herci brněňští. Pohráli si a zase odjeli.

1990 - celoměstský kulečnický turnaj byl přerušen. Místní restaurace je pro nemoc uzavřena. Jde o zánět kulečnických kouli.

1987 - za účasti krojovaných pionýrských skupin, hudebníků, hostů zvaných i nezvaných byl odhalen městský památník věnovaný oběm spřáteleným rakouským předměstím. Internacionála se hrála v lidovém tónu.

Jednoho dne pračlověk Janeček dostal nápad. Vyrobit kyj, vykopal past a umlátit prvního mamuta. Lidstvo se mohlo lépe a rychle rozvíjet. Luk a šíp a střelný prach. Ale také přechod ze střídavého na trojpolní systém hospodaření. A zase více jídla, pítí, šatstva, třepek a dětí. Rozmnožte se a radujte se. Rozděli a panuj.

Pára, parní stroj, elektřina, atom. Jsme na prahu poznání, ovládnutí a řízení přírody, zvířet, rostlin a lidí. Genetické inženýrství. Poručíme větru dešti!

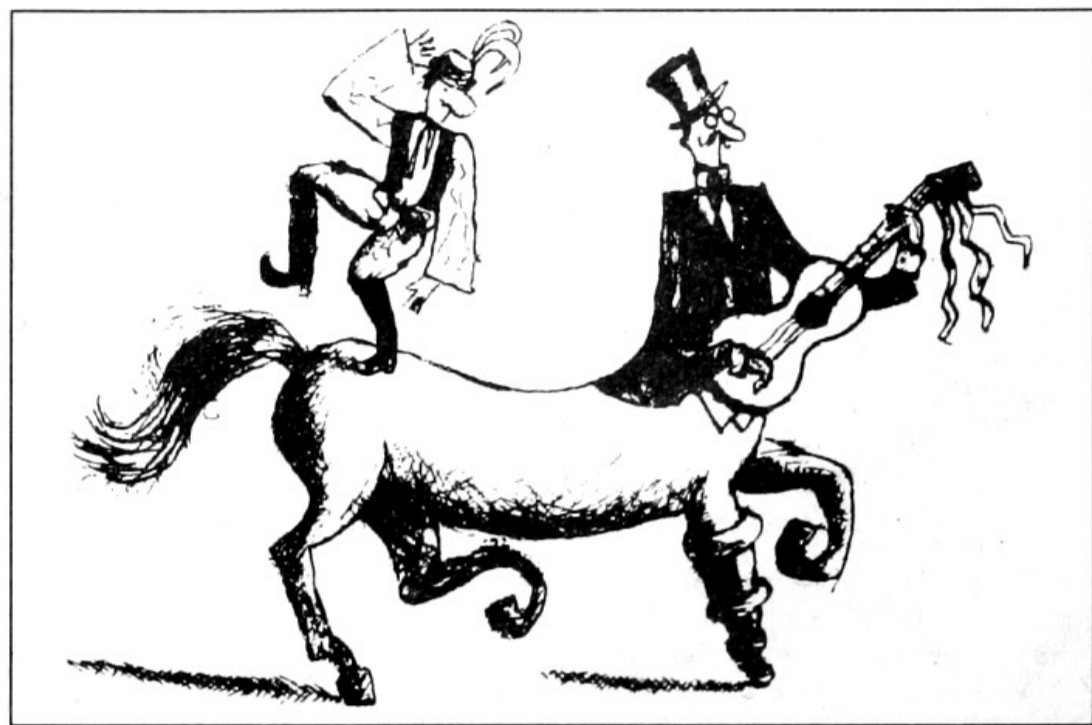
Pokrok se nedá zastavit.

Není to tak dávno, kdy to, co člověk potřeboval k životu, sbalil do uzlíčku a šel. Treba do Argentiny jako můj dědeček. Nebo mezi Eskymáky jako Eskymo Wenzel.

Lidstvo má však stále málo. Má své velkolepé, vznesené a vzrušující cíle. Více vědění, větší spotřeba, více pohodlí, více techniky. Učit se, učit se, řekl kdosi. Ještě před nedávnem strýc Miloš pravil: "Kristamarija, co jich v těch školách učíte? Sčítat. No, nech. Odčítat. No, dobře. Ale nač dělit?" Vite, čtenáři, co je to neskutečné ohnisko tenké rozptylky? Znáte exotermické a endotermické reakce? Co je pražský průmyslový uzel? Ovládáte slohové prostředky nezabarvené? Ze ne? To je prosím ale učivo základní školy! Není tomu tak dávno, co tyto pojmy byly pro váš život životně důležité. Takže sednout, opakovat a za trest stokrát. Nezapomente. Udělejte si, prosím, raději pražský průmyslový uzel na kapsníku.

Nové závratné technologie, výzkum, vývoj, stále vpřed. A opět dražší benzin s olovem i bez. A slečný v hospodách s nahoré bez. McDonald, Mazda, Vetřelec I, II, III ... Vydavatelství Carmen pro dobrou

Pokrok se nedá zastavit?

Kresba Zdeněk Červinka

náladu. Po práci legraci. Všechno si vyzkoušet, jenom to všechno stihnout. To, co se zde vytvářelo tisíciletí, potřebujeme pokud možno za jedno století.

Na družstevní schůzi prohlásil inženýr ze Slušovic: "My práškovat

musíme. My živíme národ. Vyberte si - buď zdechne hladem nebo na rakovinu." Krávy nasáklé PCB.

Ze umírají hladu děti na Somálsku? Je libo krmivo Whiskas pro vaši kočička, milostivá?

Ale už i tekuté prášky. Brzy

pravděpodobně též kulaté čtverečky. Máme přece neomezené možnosti.

Jak pravil můj snědý kamarád, muzikant Jan. Pokrok se nedá zastavit. Do deseti roků bude i komorní A o půl tónu výš.

JIRÍ SEVERIN

ROZHOVORY

Foto Antonín Vík

"Moje žena říká, že "manželka" zní velice nepěkně a "choť" přepjaté. Vyžaduje tedy, abych o ni mluvil jako o své ženě. Něco na tom je. Manželka se hodí do dotazníků a choť na společenské večírky. Žena je slovo krásné a vzácné."
(Horníček, Hurník, Preslík: Trojhlas)

O svůj vůbec první rozhovor jsem požádal známého a oblíbeného herce, který nedlouho předtím osvědčil své nejvyšší kvality v partnerství s velkým českým klaunem Janem Werichem. Jemuž na jevišti nahradil Jiřího Voskovce. Od onoho rozhovoru uplynulo hodné vody a třicet let. Jako novinářský potěr jsem tehdy, zdá se, zamířil dosti vysoko, a to s odvahou i drzostí, které jsou prý mládí vlastní. - Dnes, tedy po třiceti letech, kdy jsem se směl počítat k četnému okruhu Miroslavových přátel, ptám se jeho ženy Běly Horníčkové:

• Jak se může přihodit, že se mladá dívka z Moravy stane ženou pražského herce?

Bylo to v roce 47, vrátila jsem se z lvánočních svátků do Prahy, byla krutá zima, v domě se netopilo, neboť vybuchl kotel, takže

jsem ještě víc než jindy využívala možnosti chodit večer za kulturou. Režil jedné inscenace v Divadle satiry měl Alfréd Radok, s kterým jsem se z protektorátu dobře znala, protože nějakou dobu žil jako já ve Valašském Mezíříčí a samozřejmě dělal tam s mladými lidmi divadlo. Takže zima a Radok byly důvody, které mě jednoho večera přivedly do Divadla satiry. Všimla jsem si, že se tam po mně na schodišti točil nějaký mladý muž, to si dvěče většinou všimne. A o přestávce mi biletárka přinesla obálku. Pokládala jsem to za omyl a nechtěla dopis přjmout. Ale ona se nenechala odmítnout - ten dopis je pro vás, pan Horníček mí vás ukázal. V obálce byla omluva a vysvětlení: že by se se mnou rád seznámil, když budu ochtna sdělit mu nějakou stopu. Já jsem to vzala a tím se začala naše známost. No a po roce jsme se brali.

• Chtělo by se poznamenat, že to byla klasická filmová láska na první pohled. - Ale k realitě: čím byla a je zajímavá a zvláštní a čím je nezajímavá a běžná životní cesta po boku muže umělce?

Zajímavá je určitě, protože život s Miroslavem je velmi variabilní a o mimořádné situace nebo setkání není nouze. Samozřejmě, že jsou taky dny všední, ale těm nemusíme říkat nezajímavé.

• Jak vypadá tvůj obyčejný den?

Obvykle je pro mně už po ránu pracovní, vedle běžných domácích úkonů mám ještě na starosti poštu, telefon, zajíšťuji veškeré Mirkovy přesuny za povinnostmi. On už se na to úplně spolehly,

pohled nemůže být na škodu. Ne vždycky stačím všechno sledovat. Miroslav třeba produkuje spoustu rozhovorů a článků. Zalepi to do obálky a já říkám - to jsem ještě nečetla. A on na to - už jsem to zalepil, abys do toho nemluvíla. Protože já někdy fakt mluvím.

• Jaké byly tvoje první umělecké ambice?

Štíroky: malování, divadlo, tanec, tím pádem nebyl čas na školu. Já jsem byla žák lajdák. Po válce jsem zkoušela umělecko-průmyslovou školu, ale nepovedlo se. Nevzali mě. V poslední době mě nejvíce zajímá architektura.

• Takže váš druhý (mimopražský) domov v Kytlicích, jak o něm mluví Miroslav, je i co do stavby tvé dílo?

Tenkrát ještě hodné mého syna, protože jsme to začínali dělat spolu. Ale dokončení už bylo na mně. Bylo to pro mne svým způsobem životní dílo a satisfakce. Dělat jsem to strašně ráda.

• Tvoje návrhy kostýmů pro divadelní inscenace, ty jsou přeci také nepřehlédnutelné.

To byla přímá spolupráce, Mirek režiroval, já jsem dělala několik kostýmových výprav, dokonce jednou u pana Wericha, toho jsem si zalepil, abys do toho nemluvíla. Bylo to pro hru Husarů. Pak jsem si je zopakovala a obkálala jsem ještě brněnské představení. Kostýmy Husarů jsou z doby selského baroka a napoleonských uniforem, velice ráda jsem to dělala. Na oblikané zkoušce se Werich chvíli pozoroval v zrcadle, jak mu to sluší a pak povídá: Tak, milostpaní, a teď budeme

... S BĚLOU HORNÍČKOVOU

takže když já pak něco zkazím, tak on vlastně za nic nemůže. Což je báječné, ne?

• Ano, o tom jsme četli už v Dobře utajených houslích.

Od té doby jsem se ovšem musela zlepšit. I když někdy zaváním strašně průsvihy. To se mi stane.

• Nevadila ti někdy Miroslavova častá absence doma, například při jeho uměleckých zájezdech po republice?

Nevadila. Nebylo to nikdy na dlouho a já jsem vlastně měla ty dva tři dny trošku pro sebe a s větším klidem jsem se věnovala jiným povinnostem, které bohužel v poslední době musím stihnout v daleko hustším sledu, protože teď s ním navíc jezdím. Potřebujeme se vzájemně a chceme být spolu i při těch zájezdech. Takže teď musím stačit všechno. A nutno říci, že to není vždycky příjemné, protože už jsme oba trochu unavenější.

• Nepřistihla ses nikdy při tajné myšlence, že by bylo líp, kdybyš nebyla Horníčková ženou?

Možná, že takové pomyšlení se někdy zjevilo, ale bylo tak hloupé, že jsem to nedovolovala ani vyhlouout. To se skutečně jenom tak někde v dále zachmýřilo ...

• Byl by Horníček takovým Horníčkem, jakým je i bez tvého osobního přispění?

Tak se to asi nedá říci. To víš, že když s někým žiješ přes čtyřicet let, tak se vzájemně formujete. Já bych zas nebyla tou ženou, kterou jsem. Kdybych žila s někým jiným. Pravděpodobně musím nějak stačit člověku právě tohoto zrna.

• Jistě, ale jak je to v opačném směru?

Myslím, že Mirek se mně přizpůsobuje mi, než já jemu, ale nejsem si jista. V tom nelze být dost kritický. Já jsem si jednoduchý člověk se selským rozumem, ale o určitých věcech mám svou představu a tu si nedám vzít. Zatím je to bez konfliktů.

• Býváš prvním posuzovatelem Miroslavových prací? Jsi přísným kritikem?

Někdy z jiného pohledu vidím věci trochu jinak a takový korigující

patinovat. A bafnul rukáv - utrhl ho, zmačkal tu krásnou čepici a pak říkal: Ještě doneste něco, čím to trochu zašpiníme ... Ale bylo to potřeba, samozřejmě, aby to byl jóžák z boje.

• Domníváš se, Bělo, že ti život nadělil něčeho vrchovaté právě proto, že jsi ženou Miroslava Horníčka?

Život mi nadělil asi víc, než ženám méně populárních mužů. Spoustu zajímavých, krásných setkání, kterých si velice vážím.

• Čím jsou pro tebe tato setkání s lidmi z umělecké sféry?

Hodnota těch lidí je především v jejich profesionalitě. Když někdo něco umí, je i lidsky cenný. Některá setkání se postupně proměnila ve skutečná přátelství, která pak člověka velmi obohacují. O to těší je ztráta těchto přátel. Mista po tak blízkých lidech jako byl fotograf Taras Kuščynskij nebo sochařka Zdena Preclíková jsou trvale prázdná. Ale to už tak v životě je. K radostem patří - jako jejich rub - taky ty tráty.

• Nerad bych zmíněný rub a líc bagatelizoval, ale vdala ses před lety do Prahy. Necítíš to jako rub tvého moravského původu?

Asi hrozně dožeru Čechy, ale já jsem si na Prahu těžko zvykala a velice ráda se na Moravu vracím, což nakonec víš. Zvláštní slabost mám pro kraj pod Buchlovem, odkud pocházel dědeček a tatínek. Ten chodil za mamínkou pěšky z Roština do Bojanovic.

• Na závěr - tvoje životní motto, kredo, konfese, jakkoli to může znít příliš vznesené.

Mám dvě. Jedno od německého přírodovědce a cestovatele Alexandra Humboldta, že všechno, co se v životě stane, je jenom tak těžké, jak si to připustím. S tím se dá dost vystačit. Druhé je od mého podbuchovského dědečka. Ten mi říkal: děvčičko, když se zamicháš mezi šrot, svině tě sežerou. Takže pozor na šrot.

Miroslav právě končí své představení Chvála pohybu. - S díky za přátelství a Bělíně navíc s díky za rozhovor na Velehradě 11. 10. 1992.

BOHUSLAV MATYÁŠ